

ЄВР БЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні та Білорусі

**ЄС вирішує
енергетичні
проблеми**

**ЄС допомагає
подоланню
наслідків
Чорнобильської
катастрофи**

**Зустрічаються
євроклуби
України**

Для членів Єврокомісії, що зібралися на саміт у Австрії, співає видатна співачка Бернарда Фінк. На знімках: внизу — під час концерту; вгорі — квіти Бернарді Фінк від Вольфганга Шлесселя, канцлера країни, що зараз головує в Євросоюзі. Фото ЕК.

ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання
Представництва
Європейської Комісії
в Україні

Київ 01024, вул. Кругло-
університетська, 10
www.delukr.cec.eu.int

Керівник проекту Вікторія Давидова
E-mail: victoria.davydova@cec.eu.int

Зміст бюлетеня
не обов'язково відбиває
офіційні погляди
Європейської Комісії

© Європейська Комісія,
2005

Головний редактор Анатолій Лемиш

Редактор Ігор Кручік

У реалізації проекту беруть участь Олександр Плевако
Світлана Кравченко
Ірина Карпінос

Оригіналмакет Світлана Кравченко

Наклад 10 000 прим.

Інтернетверсія
www.delukr.cec.eu.int

This publication is produced
with the financial support
from the Delegation of the
European Commission to
Ukraine and Belarus

Видання фінансується
Представництвом
Європейської Комісії
в Україні та Беларусі

Видає ТОВ «Компанія ЛІК»
тел./факс (044)592-84-86

E-mail: lemysh@yandex.ru

Видруковано
з готового оригінал-макету
ТОВ «День печаті»

Новини ЄС

Депутати Європарламенту оцінили досягнення саміту	4
Урсула Пласнік: Інвестиції у майбутнє	5
Баррозу: "В Європі немає місця для економічного націоналізму"	6
На зміну ЄС може прийти інша надструктура?	6
ЄС переорієнтовується на малий бізнес	7
Від України до Південної Америки: як торгівля впливає на розвиток.	10
Безпека довкілля: відмовитися від звичного	11
Розширення студентського обміну	20

Євростат

Сайт Євростату отримав нагороду	13
---------------------------------------	----

Технології

Європейський винахідник року	14
€232.5 мільйонів на розвиток наноелектроніки	15

Довкілля

Відкриття національного парку в Бельгії	16
Реформа бананового ринку	16

Права людини

Іммігранти: у ЄС — як удома	17
-----------------------------------	----

Програми ЄС в Україні

Заходи Європейської Комісії щодо подолання наслідків Чорнобиля	19
Наближення українського законодавства до європейських норм	21
Новий сайт "Молодь обирає. Молодь діє" — www.citizen.org.ua.	22
Формування громадянської компетентності в Україні	22
Десята річниця євроклубів України	24
Тренінги соціальних служб для сім'ї й дітей	24

стор. 4

стор. 12

стор. 15

стор. 20

Європа стає міцнішою

Європейський Союз стає все сильнішим гравцем на міжнародній арені, і це відчувається на зміні пріоритетів у глобальній політиці, на розвитку тісніших зв'язків із партнерами ЄС в усьому світі. За останні двадцять років людство побачило вражаючий прогрес від єдиного ринку, про який домовилися 15 країн Європи, до створення могутньої системи політичної, економічної, промислової співпраці 25 країн європейського континенту.

Цієї весни Євросоюз ще більше зміцнив свої позиції. Перш за все, це укладення країнами-членами ЄС багаторічної фінансової угоди на 2007—2013 роки. Її мета — зосередити спільні зусилля в областях, важливих для майбутнього, для прискореного розвитку Європи. Інша важлива тема — дієві кроки задля подолання можливої енергетичної кризи. Зокрема, у квітні ЄС запропонував десять принципів енергетичної політики та створення єдиного спільного ринку енергоносіїв для країн ЄС.

Суттєвою подією квітня було відзначення 20-річчя Чорнобильської аварії, яку названо першою катастрофою континентального масштабу. Як відомо, Європейська Комісія надала Україні більше 470 млн. євро для реалізації чорнобильських проектів.

У травні всі країни Євросоюзу будуть відзначати черговий День Європи. Свята з цієї нагоди пройдуть і в Україні — 20 травня у Києві, 26 травня — у Запоріжжі та 28 травня у Харкові.

Редакція

ДЕПУТАТИ ЄВРОПАРЛАМЕНТУ ОЦІНИЛИ ДОСЯГНЕННЯ САМІТУ

Австрійський Канцлер Вольфганг Шюссель, чинний Президент Європейської Ради, та Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу. Фото ЄК.

Європа значно просунулась уперед у розробці єдиної енергетичної політики. Так депутати Європейського парламенту позитивно оцінили результати весняного саміту Європейської Ради, що відбувся **23—24 березня**.

Під час обговорення наслідків саміту в парламенті перед депутатами виступив австрійський Канцлер Вольфганг Шюссель, чинний Президент Європейської Ради. Він, зокрема, подякував Ангелі Меркель та Тоні Блеру за їхній внесок у розвиток європейської ініціативи спільної енергетичної політики. Він також наголосив на важливості партнерства між членами ЄС у галузі енергетичної політики. "На відносно малому ринку, яким є Європа, немає бути протекціонізму. Минули ті часи, коли кожен мав бути національним чемпіоном і ігнорував європейські пра-

вила. Ми домовилися відкрити наші ринки електроенергії та газу", — зауважив пан Шюссель.

Виступаючи перед європейськими депутатами, Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу відзначив, що в розширеному Союзі поступ можливий, зокрема, в енергетичній сфері. "Ми рухаємося в правильному напрямку, — вважає пан Баррозу. — Ми перетворюємо слова на справи. Ми знаємо, що нам треба зробити, домовилися це зробити й робимо це. Ми працюємо разом, із Європейським Парламентом, Радою та країнами-членами, але

також і з бізнесом, споживачами та громадянами по всій Європі. Це — єдиний спосіб досягти економічного зростання і максимальної зайнятості".

Серед успіхів цього саміту пан Президент назвав досягнення компромісу щодо Директиви з послуг, рішення зменшити бюрократичну тяганину для малого й середнього бізнесу та пропозицію створення Європейського технологічного інституту. ■

ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ ОДЕРЖАТЬ БІЛЬШІ МОЖЛИВОСТІ

Європейський Парламент ухвалив постанову про статус політичних партій переважною більшістю у 498 голосів. Звіт, на основі якого було ухвалено постанову, розглядає поточні умови для політичних партій у Європейському Союзі та вносить пропозиції щодо того, як розвивати стабільність та фінансову автономність цих партій.

В центрі уваги — функції й повноваження європейських політичних партій — наднаціональних груп депутатів, сформованих радше навколо ідей, ніж навколо спільних національностей. Європарламент пропонує, пам'ятаючи про особливу роль цих утворень, посилити їх стабільність та незалежність.

Зокрема, ряд законодавчих пропозицій мають зробити європейські партії фінансово вільнішими, адже досі вони мали набагато менше можливостей для самофінансування, аніж інші неурядові інституції.

Урсула Пласснік: ІНВЕСТИЦІЇ У МАЙБУТНЄ

"Швидка угода між країнами ЄС, досягнута під австрійським президентством разом із Європейським Парламентом та Єврокомісією, свідчить про те, що ми добре провели переговори, — зазначила пані Пласснік. — Для ЄС нова фінансова структура представляє зібрані воедино, найважливіші інвестиції у наше майбутнє. Вони гарантують, що в майбутньому ЄС зможе активно діяти та ініціювати й вчасно здійснювати вироблені програми. Це значить, зокрема, гарантоване втілення планів для нових членів ЄС". Ухвалення цієї угоди пленарною сесією Європейського Парламенту очікується в травні.

Мета угоди, запропонованої Європейським Парламентом, — зосередити зусилля в областях, важливих для майбутнього. Це, зокрема, перспективи працевлаштування молоді та довгострокове навчання. Окрім того, фінансуватимуться дослідницькі програми, програма розвитку транс-європейських транспортних мереж. Упровадження цих проєктів сприятиме створенню нових робочих місць і зростанню економічної продуктивності Європи.

"Збільшення фінансових ресурсів, спрямованих на загальну зовнішню політику ЄС та політику добросусідства, має стати запорукою миру в Європі та зміцнювати політику безпеки, забезпечуючи спокій наших громадян. Таким чином, створення загальної зони миру, безпеки й благополуччя в суспільстві з кордонами ЄС — це реальний вклад у справу безпеки Європи та її громадян", — зазначила пані Пласснік. ■

Урсула Пласснік, Міністр закордонних справ Австрії та представник Австрії, країни, що зараз головує в ЄС. Фото ЄК.

Урсула Пласснік, Міністр закордонних справ Австрії та представник Австрії, країни, що зараз головує в ЄС, привітала укладення країнами ЄС багаторічної фінансової угоди на період 2007–2013 років.

ЄС ПРИВІТАВ МІЖНАРОДНИЙ СУД ІЗ ЮВІЛЕЄМ

Європейський Союз визнає Міжнародний суд юстиції основоположним органом світового правопорядку та вітає його з 60-річчям від дня створення. Про це йдеться у заяві, оприлюдненій 12 квітня з нагоди ювілею установи Австрії, яка нині головує в ЄС.

"ЄС із задоволенням відзначає збільшення кількості розглянутих Міжнародним судом справ за останні десятиліття. Це

— очевидне свідчення довіри міжнародної спільноти до Суду, як і до міжнародного законодавства, до мирного вирішення суперечок", — йдеться в заяві.

Європейський Союз закликає усі країни поважати ухвали Суду, утвореного 1946 року як одна з найважливіших інституцій ООН. Крім країн-членів, заяву підтримали й кандидати на вступ до ЄС, а також Україна та Молдова.

Баррозу: «В ЄВРОПІ НЕМАЄ МІСЦЯ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО НАЦІОНАЛІЗМУ»

Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу. Фото ЄК.

Провідники ЄС мають облишити протекціонізм і скористатися можливістю скерувати Союз на неухильний шлях реформ, що веде до економічного зростання та зайнятості.

Цей чіткий месидж озвучив Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу. Як віз заявив, "Я хотів би закликати до поваги до принципів єдиного ринку і до конкурентності; сподіваюсь, країни-члени правильно мене зрозуміють. В Європі, за визначенням, немає місця для економічного націоналізму. Ми не можемо зводити кордони між самими собою, всередині єдиного ринку. Щодо бізнесу, то ми просто зобов'язані надати йому всіляке сприяння, особливу увагу звернувши на боротьбу з бюрократією у європейських інституціях".

Після зустрічі з Президентом Росії Володимиром Путіним у Москві Президент Баррозу підкреслив, звертаючись до європейських лідерів: він очікує схвалення підходу Комісії до спільного, значно більш інтегрованого енергетичного ринку. Президент Баррозу розглядає саміт Європейської Ради як випробування амбіцій Європейської Комісії,

адже громадяни ЄС вважають енергетичний ринок полем для подальшої, тіснішої інтеграції.

На порядку денному Європейської Ради також схвалення пропозиції Єврокомісії щодо утворення Європейського технологічного інституту та Глобалізаційного фонду, який повинен пом'якшувати негативні наслідки функціонування глобального ринку для рядових робітників за допомогою різноманітних компенсацій та виплат. Щодо Директиви з послуг, пан Баррозу зауважив, що зараз державам-членам слід звернути всю увагу на переглянуту й поліпшену пропозицію від Комісії. Її текст базується головню на схваленій Європейським Парламентом версії.

"Ця версія надасть тим, хто працює у сфері послуг, набагато більші можливості порівняно з тими, що вони мають тепер. Це добре і, сказати по правді, єдине реалістичне підґрунтя для остаточної угоди", — підсумував Баррозу. ■

НА ЗМІНУ ЄС МОЖЕ ПРИЙТИ ІНША НАДСТРУКТУРА?

Яким завбільшки має бути Європейський Союз? Чи має він остаточні межі? Скільки членів може входити до його складу? Європарламент намагається знайти відповіді на ці дражливі питання.

Зокрема, 16 березня було ухвалено резолюцію щодо майбутніх розширень ЄС. У ній ідеться про те, що перед тим, як приймати нову країну до свого складу, ЄС має бути певним, чи зможе це зробити. Також, згідно з резолюцією, нині розширення неможливе, адже після невдачі Євроконституції на торішніх референдумах немає нової угоди про ЄС.

Голова Комітету Європарламенту із закордонних справ Ельмар Брок вважає, що європейці мають переконатися, що ЄС не розширюється надто швидко, інакше політичний проект єдиної Європи зазнає невдачі. "Під час попередніх розширень критерій "поглинальної здатності" ЄС, закладений від самого початку, був цілковито проігнорований. Зараз Європарламент про-

сить Єврокомісію визначити достеменно, в чому він полягає", — зазначає пан Брок. Він пропонує для країн, що хочуть вступити до ЄС, віднайти якусь іншу форму співпраці, без повного членства.

Його колега Ян Вірсма погоджується: "Нова багатостороння структура — добра альтернатива для країн, які зможуть відповідати умовам ЄС тільки в далекому майбутньому, або ж узагалі не зможуть ніколи. Україна та Молдова виграють від такої форми співпраці. Але зобов'язання повного членства, які ми дали Туреччині та країнам Західних Балкан, має бути дотримано неухильно". ■

СВОБОДА ДЛЯ БІЗНЕСУ, ЗНИЖЕННЯ ЦІН ДЛЯ СПОЖИВАЧІВ

Незабаром товари й послуги в Європі зможуть транспортуватися з мінімальними перешкодами, а бізнес — поширювати свою діяльність на всю територію ЄС, заощаджуючи час та гроші. Цьому посприє нова, переглянута Європейська директива з послуг.

Це перша стадія упровадження Директиви в дію після того, як у лютому цього року Європейський парламент ухвалив її у першому читанні. Директива визначає ряд заходів, спрямованих на формування єдиного внутрішнього ринку послуг для об'єднаної Європи, а також містить вказівки для країн-членів стосовно руху робочої сили всередині ЄС. Окремо буде визначено структуру єдиної системи охорони здоров'я.

Значне полегшення одержить бізнес: усі формальності можна буде залагодити через інтернет, швидко і в одному "вікні". Ринок послуг також стане макси-

мально вільним і не обмежуватиметься внутрішніми кордонами між країнами-членами ЄС. Передбачають, що Директива сприятиме також кращому захистові прав споживачів.

"Це цілком реалістичне, практичне і правильне рішення, — каже Комісар ЄС із внутрішнього ринку та послуг Чарлі МакКриві. — Це початок процесу, який спричинить повнішу інтеграцію і більшу правову впевненість для продавців і покупців послуг. Бізнес стане вільнішим, а споживачі матимуть більшій вибір і нижчі ціни."

З переліку послуг, порядок і принци-

Комісар ЄС із внутрішнього ринку та послуг Чарлі МакКриві. Фото ЄК.

пи надання яких визначатиме Директива, виключено фінансові послуги, телекомунікації, послуги транспорту й пошти, так само як і загалом некомерційні послуги (адміністративні, приміром, або освітні).

Тепер ухвалений Європейською Комісією проект Директиви надійде на розгляд країн-членів ЄС, які незабаром повинні висловити спільну позицію щодо неї на засіданні Ради міністрів. ■

ЄС ОРІЄНТУЄТЬСЯ НА МАЛИЙ БІЗНЕС

Владімір Спідла, Комісар ЄС, відповідальний за зайнятість, соціальні справи та рівні можливості. Фото ЄК.

Становище європейського малого та середнього бізнесу невдовзі поліпшиться — із запровадженням нової політики ЄС щодо нього.

Як заявив Владімір Спідла, Комісар ЄС, відповідальний за зайнятість, соціальні справи та рівні можливості, "із статистики відомо, що малий та середній бізнес охоплює 99% всіх підприємств у Європі, тому очевидно, що ми повинні орієнтуватися на вимір дрібного бізнесу в усіх наших стратегіях".

Компонентами та пріоритетами нової політики ЄС стануть інноваційний розвиток, забезпечення фінансових можливостей, заохочення підприємництва та розвиток навичок у населення, участь

малого та середнього бізнесу в стандартизації товарів та послуг, податкові пільги тощо. Швидше за все, європейські посадовці на цьому не зупиняться, і в подальшому будуть робитися наступні кроки назустріч дрібному бізнесу.

"Малі та середні підприємці заслуговують на нашу увагу, адже економічне зростання в усій Європі прямо залежить від їхньої здатності зростати. Комісія готова вислухати всі їхні прохання і задовольнити всі потреби", — відзначив пан Спідла. ■

У ГАЛУЗІ ЕНЕРГЕТИКИ СЛІД ДІЯТИ ЕНЕРГІЙНІШЕ

Якщо терміново не вжити жодних запобіжних заходів, до 2030 року Європа імпортуватиме 71 % своїх енергоносіїв. Нещодавні суперечки з Росією та зростання цін на нафту вимагають рішучих дій.

ЕНЕРГЕТИЧНІ КРИЗИ МОЖЛИВІ ТІЛЬКИ ДО 2016 РОКУ?

Європейська Комісія дає старт програмі розвитку енергії ядерного синтезу. При реалізації міжнародного наукового проекту ITER буде побудовано генератор потужністю 500 МВ. У проєкті беруть також участь США, Росія, Південна Корея, Японія, Індія та Китай; це один із найбільших наукових проєктів у цій царині.

Очікують, що перший реактор запрацює у 2016 році. В умовах постійних енергетичних криз, подорожчання енергоресурсів та скорочення їхніх обсягів, розвиток енерговидобутку за допомогою реакцій ядерного синтезу розглядають як одну з найперспективніших можливостей для Європи. Ядерний синтез — реакція, що дає енергію Сонцю та іншим зіркам і, таким чином, робить можливим життя на Землі.

На відміну від розпаду, коли важкі атоми розщеплюються з виділенням великої кількості енергії, під час синтезу два атоми об'єднуються, вивільняючи так само величезну кількість енергії. Паливом для ядерного синтезу слугують легкі атоми, наприклад, водню. Ядерний синтез вважають одним із найкращим розв'язком енергетичної проблеми для Європи і всього світу, адже він є екологічно найбезпечнішим та не передбачає проблем з обмеженістю ресурсів.

Т акі вимоги містить спільна резолюція з безпеки енергопостачання в ЄС, ухвалена Європейським парламентом.

У 2002 році залежність Євросоюзу від імпортованих енергоносіїв складала 48%, але вже за пару десятиріч ця цифра може вирости майже удвічі. Резолюція Європейського Парламенту визначає енергетичну безпеку як один із пріоритетів ЄС.

Яких же методи пропонують європарламентарі, щоб уникнути обмеження енергетичної незалежності Європи? Пе-

редусім ідеться про розширення застосування альтернативних джерел енергії, що вимагає інвестицій у дослідження. Важливими бачаться також зміцнення одностайності в межах ЄС та створення європейського ринку енергоносіїв.

Суттєвим пунктом плану Європарламенту є зміцнення зв'язків із сусідніми країнами та посилення ролі Політики сусідства у розв'язанні енергетичних питань. Це означає, що в цьому напрямку ЄС працюватиме спільно, зокрема, і з Україною.

На думку Парламенту, низка антимонопольних заходів також має оздоровити європейський ринок енергоносіїв і зробити його відкритішим, ефективнішим та більш придатним до умов конкуренції.

Парламент закликає Єврокомісію поставити значно вищу "планку" видобування енергії з поновлюваних джерел після 2010 року, а ще до того довести загальну частку таких джерел у структурі енергоспоживання ЄС до 12%, а у видобутку електроенергії — до 22%. Особливого значення набуває проблема енергозбереження, перш за все, — вже звичні технології зменшення енерговитрат та економії, які дозволяють скоротити вже найближчим часом витрати на 20%, а в майбутньому, з розвитком технологій, навіть ще більше.

Європарламент визнає існування доконечної потреби у поглибленні досліджень і наукових розробок у для більш сучасного оснащення електростанцій та у сфері атомної енергетики. Разом із тим, депутати наголошують, що особливу увагу слід звернути на безпеку цих технологій, як у виробництві ядерної енергії, так і у сфері запобігання можливостям її використання з немирною метою. ■

ЕНЕРГЕТИКА ЄС: КВІТНЕВІ ТЕЗИ

Віднині Європейський Союз має десять принципів енергетичної політики та створення спільного ринку енергоносіїв, якими повинні керуватися всі країни-члени об'єднання.

Ц і принципи, вироблені на семінарі з політики в енергетичній сфері, що відбувся на початку року у Відні, було ухвалено 10 квітня на засіданні Ради загальних справ і зовнішніх зв'язків і викладено у її підсумковому зверненні. Перший принцип стверджує виняткове значення енергії для стабільного розвитку економіки й суспільства, другий визначає пріоритетність потреб кінцевого споживача на всіх рівнях, а

третій — вимагає збалансувати нерівний доступ до послуг, пов'язаних з енергією (наприклад, у селі і в місті).

Інші принципи торкаються проблем енергозбереження, впровадження нових технологій, безпеки довкілля та соціального виміру рішень у галузі енергетики. Ці десять принципів ЄС розглядає ще й як свій головний месидж із приводу програми ООН із стабільного розвитку на найближчі два роки. ■

ПРОФСПІЛКИ І РОБОТОДАВЦІ ХОЧУТЬ АКТИВНІШОЇ УЧАСТІ У ПОЛІТИЦІ ЄС

Щоб досягти збільшення зайнятості та економічного зростання в ЄС, потрібна ширша участь національних та місцевих організацій. Такого висновку дійшли учасники саміту із соціальних питань у Брюсселі.

Йдеться передусім про національні профспілки та представників роботодавців, які, на переконання учасників саміту, не брали участі повною мірою у розробці Національних програм реформ, затверджених восени 2005 року. Зараз вони хочуть надолужити згаяне, і їхню позицію цілковито підтримує Єврокомісія.

Учасники саміту у присутності Президента Єврокомісії Жозе Мануеля Барро-

Голова
Європейської
Ради
Вольфганг
Шюсселя

зу, Комісара ЄС Владіміра Спідли та Голови Європейської Ради Вольфганга Шюсселя обговорили нову робочу програму із соціального партнерства на наступні три роки. ■

ОБМЕЖЕННЯ РУХУ: ОСТАННІЙ ШАНС ЙОГО ЗНЯТИ

28 березня у Брюсселі відбулася зустріч Комісара із зайнятості, соціальних справ і рівних можливостей Владіміра Спідли з представниками 25 країн-членів ЄС, Європейського торгового союзу та роботодавців. Учасники обговорили стан справ на європейському ринку робочої сили.

Менше місяця залишилося до того часу, коли кожен із 15 "старих" членів Євросоюзу заявить, чи збирається він і далі обмежувати доступ на свій ринок праці для громадян східноєвропейських країн ЄС. Зустріч стала, мабуть, останнім шансом вплинути на рішення урядів країн "старої Європи".

Деякі країни (Фінляндія, Іспанія, Португалія) вже повідомили, що не мають наміру продовжувати обмеження. Деякі (Австрія, Німеччина) вирішили залишити обмеження в силі. Однак решта і досі вагається. На зустрічі було остаточно з'ясовано і підсумовано інтереси, здобутки і втрати всіх зацікавлених сторін.

Єврокомісар Владімір Спідла: "Вільний рух робітників — наша мета, якої конче необхідно досягти. Я вітаю намір деяких країн не продовжувати обмеження і сподіваюсь, що до них ще багато хто приєднається до 30 квітня".

ХРЕСТОВИЙ ПОХІД ПРОТИ КОРУПЦІЇ

Європейський Парламент оголошує війну корупції у всьому світі. Відзначивши, що 148 мільярдів доларів (а це — близько 25% ВВП усієї Африки) щороку втрачається через корупцію, депутати закликали до жорсткіших дій, спрямованих проти неї.

Вони запропонували створити "чорний список" найбільш корумпованих режимів та їхніх окремих представників із тим, щоб використовувати його у своїй зовнішній політиці. Серед заходів, які пропонують для країн третього світу, що страждають від хабарництва, — вдосконалення систем державного управління, свобода медіа і сприяння "сторожовим псам демократії" — громадським організаціям.

Ухвала Європарламенту, безперечно, позначиться і на схемах допомоги, яку щороку в значних обсягах ЄС надає найбільш бідним країнам світу, — вони мають стати прозорішими й недоступними для корупції.

РУХ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ: КОРДОНИ НЕАКТУАЛЬНІ

Вплив вільного руху робочої сили на економічний розвиток прикордонних регіонів Європи виглядає як вельми сприятливий.

До такого висновку дійшов у своєму звіті Європейський комітет з економічних та соціальних справ, який досліджував цю тему на прохання Австрії, що головує тепер в ЄС.

На думку експертів Комітету, трансгранична міграція робітників є дуже значущим фактором зростання економіки. Однак у ЄС досі залишаються тимчасові перешкоди вільному пересуванню

робочої сили, тож Комітет закликає всіх держав-членів переглянути доцільність продовження обмежень на в'їзд робітників із Східної Європи.

До кінця квітня "старі" члени ЄС повинні визначитися, чи продовжать вони обмеження для працівників із "нових" європейських країн. Комітет наголошує, що скасування більшості лімітів позитивно позначиться на всіх зацікавлених сторонах. ■

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ПРОДУКЦІЯ ЄС ВИХОДИТЬ НА ЗОВНІШНІ РИНКИ

Єврокомісія схвалила 8 рекламних та інформаційних програм, поданих державами-членами ЄС. Завдяки цим програмам європейці планують вийти на сільськогосподарські ринки США, Канади, Росії, України, Австралії, Японії, Китаю, Індії, Бразилії, Норвегії та Швейцарії.

ристовувати той факт, що воно повністю відповідає усім стандартам ЄС і вироблене з винограду, який вирощують у традиційних виноробних регіонах. Програми також матимуть і аналітичну складову. Європейські виробники та продавці проведуть вивчення нових ринків і потенційного попиту.

Ще у серпні минулого року Європейська Комісія оприлюднила детальні правила звернення про фінансову допомогу в проведенні рекламно-інформаційних заходів, спрямованих на просування європейської сільськогосподарської продукції на зовнішні ринки. Щороку до кінця червня кожна з держав — членів ЄС має подати пропоновані програми до Єврокомісії. Комісія оцінює їх відповідність поставленим цілям і визначає зовнішні ринки, на яких можуть здійснюватися інформаційно-рекламні заходи, а також види продукції, виробники і продавці яких можуть розраховувати на підтримку. Наприклад, цього року європейці будуть активно просувати вироблені у ЄС сухофрукти, сири, оливки, вина, саями, фрукти — зокрема, на ринки Азії, США, Росії та України. ■

Серед високоякісної продукції, яку пропонує міжнародним споживачам європейський аграрний сектор — вино, сир, фрукти, оливи. За попередніми підрахунками, Європейська Комісія виділяє на справу просування європейського товаровиробника на зовнішні ринки половину від потрібних для реалізації запропонованих програм коштів — 8,2 мільйонів євро. "Підвищення конкурентоспроможності якісних товарів з ЄС на зовнішніх ринках — непросте завдання. Інвестуючи у рекламу та інформаційні кампанії на підтримку наших сільськогосподарських товарів за межами ЄС, ми показуємо свою готовність гідно виконати це завдання", — сказала Комісар з аграрних питань та сільського розвитку Маріан Фішер Боель.

Головний елемент промоційних програм — підкреслення конкурентних переваг європейської сільськогосподарської продукції, насамперед, якості, гігієни, безпечності, харчових цінностей, зручності упаковки й маркування. Неабияке значення матимуть принципи екологічної чистоти та гуманного ставлення до тварин, покладені в основу вироблення таких товарів. Дедалі ширшого визнання набуває продукція органічного фермерства.

У рамках програм буде організовано виставки та проведено інформаційні кампанії, які робитимуть акцент на системах гарантування походження й відповідності продукції та її традиційних особливих якостей. Зокрема, для реклами європейського вина будуть активно вико-

ВІД УКРАЇНИ ДО ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ: ЯК ТОРГІВЛЯ ВПЛИВАЄ НА РОЗВИТОК

Комісар ЄС із торгівлі
Пітер Мандельсон.
Фото ЄК.

Торгові переговори Європейського Союзу можна оцінити тільки за їхніми наслідками; але наслідки означають більше, ніж відкриті ринки та одержана вигода. Так вважає Комісар ЄС із торгівлі Пітер Мандельсон. З 2006 року Європейська Комісія починає моніторинг впливу, який чинять на економічну стабільність переговори з Україною та південноамериканським торговим об'єднанням МЕРКОСУР. 21 березня, на міжнародній конференції з оцінки впливу стабільності, близько 400 учасників з 60 країн обговорили успіхи Єврокомісії в оцінці потенційного впливу торгових переговорів на стабільний розвиток. "Програма оцінки впливу — не просто косметична вправа, вона покликана допомогти нам укласти нові угоди, корені яких — у розвитку та стабільному зростанні. Я думаю, що вона змінила напрям нашої торгової політики та сформувала пріоритети в переговорах", — заявив пан Мандельсон, відкриваючи конференцію. З 1999 року Єврокомісія здійснює оцінювання впливу торгових переговорів не тільки на внутрішньо європейське життя, а й на економіку третіх країн. ■

ЄВРОПА ЗАМИСЛИЛАСЬ НАД ДЕМОГРАФІЧНОЮ КРИЗОЮ

На початку нового тисячоліття Європа наштовхнулася на несподівані демографічні виклики. Тривалість життя зростає, народжуваність і кількість населення — зменшуються.

Європейські інституції давно намагаються знайти прийнятний вихід із цієї ситуації. Європарламент 23 березня ухвалив звіт, що визначає ієрархію завдань у боротьбі з викликами нового часу. Ключовими аспектами євродепутати вважають збільшення зайнятості, увагу до потреб родини, узгодження роботи та особистого життя громадян, збалансовану міграційну політику та заохочення літніх людей працювати довше.

Дуже важливим є також посилення розуміння та солідарності поколінь, яке полягає як у кращій інтеграції мо-

лодих людей, так і в створенні умов для постійного навчання у будь-якому віці. Єврокомісія закликає серйозно поставитися до цих проблем, наголошуючи: досі ніколи в історії економічне зростання не відбувалося без зростання населення.

У контексті Лісабонської стратегії, мета якої полягає у стабільному економічному зростанні, дуже важливо знайти правильний вихід і уникнути демографічної кризи, адже і Європейська Комісія, і Європейський Парламент визначили головні завдання, яких слід досягти вже найближчим часом. ■

ЄВРОПА ГУРТУЄТЬСЯ НАВКОЛО ЛІСАБОНСЬКОЇ СТРАТЕГІЇ

Громадянське суспільство Європи готове сприяти впровадженню Лісабонської стратегії. Президент Європейського економічно-соціального комітету Анна-Марія Зігмунд привітала рішення, яке ухвалила Європейська Рада 23-24 березня і яке покладає на ЄСЕК відповідальність за подальше впровадження Лісабонської стратегії.

Комітет має змобілізувати мережу своїх партнерів та, досягнувши поставлених завдань, відзвітувати перед Європейською Радою у 2008 році. На заклик торішньої сесії Європейської Ради ЄСЕК утворив мережу з організацій, які готові сприяти просуванню Лісабонської стратегії. Цьогорічна весняна сесія схвалила цей вияв підтримки громадянським суспільством ініціатив Єврокомісії. Тепер голова ЄСЕК пані Зігмунд очікує плідної співпраці з неурядовими організаціями.

МОЛОДЬ У ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ

Школа грає ключову роль у залученні європейської молоді до політики. Цим питанням опікується проект ЄК у рамках наукових програм ЄС про участь молодих європейців у політичному процесі.

Проект EUYOUPART проаналізував дані опитування 8030 молодих європейців (віком 15-25 років) із 8 європейських країн (Австрія, Італія, Словаччина, Німеччина, Естонія, Фінляндія, Франція та Велика Британія). Об'єктом аналізу були фактори, які мотивують молоду людину до політичної активності. Проект, на який виділено €1.3 млн. з європейських фондів, вивчав молодіжні пріоритети, те, як молоді європейці розуміють політику і яким чином хочуть брати в ній участь. Результати опитування вказують на важливість ініціатив, наприклад, проведення Європейського Дня Весни, протягом якого молодь бере участь у дебатах щодо багачення майбутнього Євросоюзу та усвідомлення європейських проблем.

Безпека довкілля: ВІДМОВИТИСЯ ВІД ЗВИЧНОГО

Шкідливі транспортні викиди і далі загрожують здоров'ю і перешкоджають досягненню завдань Кіотського протоколу, повідомляє звіт Європейської агенції з довкілля від 28 березня.

Як показує звіт, зростає кількість товарів і пасажирів, що пересуваються Європою, зростає середня відстань і частота перевезень. Унаслідок цього транспортні викиди збільшились на 22% з 1990 по 2003 рік (тоді як викиди інших газів, що спричиняють парниковий ефект, вдалося скоротити).

В Ірландії викиди зросли на 130%. За словами виконавчого директора

агенції професора Жаклін МакГлейд, хоч транспорт, особливо дорожній, стає дедалі чистішим (через дедалі жорсткіші вимоги та вдосконалення технологій), стає зростання потреб часто не дає запроваджувати всі інновації. "Ми обмежені звичками, які не можна змінити швидко. Потрібна довгострокова політика, щоб змусити людей змінити свої звички", — каже вона. ■

ЄВРОСТАТ: ТОРГІВЕЛЬНИЙ БАЛАНС НА ПОЧАТОК 2006 РОКУ

У січні 2006 року торговельний баланс у єврозоні склав €10.8 млрд. дефіциту, порівняно з -1.6 млрд. у січні 2005 року. Баланс грудня 2005 року склав -0.7 млрд., порівняно з +5.5 млрд. у грудні 2004 року. У січні 2006 року, порівняно з груднем 2005 року, експорт збільшився на 0.4%, а імпорт — на 0.3%.

Перша оцінка січня 2006 року: баланс внутрішньої торгівлі в ЄС-25 склав €24.6 млрд. дефіциту, порівняно з -13.9 млрд. у січні 2005 року. У грудні 2005 року баланс склав -8.9 млрд., порівняно з -0.7 млрд. у грудні 2004 року. У січні 2006 року, порівняно з груднем 2005 року, експорт зменшився на 1.2%, а імпорт — на 1.5%. Протягом 2005 року в торгівлі єврозони було зареєстровано надлишок у €23.3 млрд., порівняно з +71.5 млрд. в 2004 році.

ТИМЧАСОВА ЗАЙНЯТІСТЬ: ПЕРСПЕКТИВИ БІЛЬШІ ЗА ДОСЯГНЕННЯ

Тимчасова робота стає дедалі важливішою формою зайнятості в Європейському Союзі. Про це свідчить звіт, оприлюднений Європейською фундацією з поліпшення умов життя та праці.

За даними фундації, у 15 "старих" країнах-членах ЄС тимчасова зайнятість охоплює 1,3% загальної зайнятості. У "нових" країнах-членах ці цифри варіюються від 0,5% у Польщі, Словаччині та Словенії до 1,4% в Угорщині.

Тимчасова зайнятість у 25 країнах-членах ЄС, Норвегії, а також Болгарії та Румунії, що перебувають на стадії вступу, — це невеликий, але дуже важливий сектор із значним потенціалом для зростання.

У "старих" членах ЄС тимчасова зайнятість сягає від 0,3% у Данії до 2,6% у Великобританії, тоді як порівняно високий її рівень зафіксовано також у Нідерландах, Бельгії та Франції.

Загалом, тимчасові працівники — це від 2,5 до 3 мільйонів робітників, що працюють у 20 тисячах фірм із загальним оборотом близько 75 мільярдів євро.

ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ ЄС

Далія Грібаускайте, Комісар ЄС із фінансового програмування й бюджету. Фото ЄК.

У 2005 році бюджет ЄС було використано рекордно високо. Лише 1% із бюджету ЄС — €1 077 млн. — залишився невикористаним. Ця цифра, разом із додатковим прибутком, що становить €1 292 млн., скоротить національні внески до бюджету-2006 на €2 410 млн., а це — найбільша сума з 1997 року.

Далія Грібаускайте, Комісар ЄС із фінансового програмування й бюджету, зазначила: "Краще планування та постійне вдосконалення управління бюджету ЄС на всіх рівнях дають свої плоди. Країни ЄС кожного року платять у бюджет ЄС лише стільки, скільки справді необхідно".

Якщо не брати до уваги невикористані спеціальні резерви, то розмір спланованих, але невикористаних ЄС коштів у 2005 році був навіть меншим за €1 мільярд; він дорівнював €871 млн., або 0.8% із повного бюджету (€105,7 млрд.). У секторі сільського господарства невитрачена сума дорівнює €157 млн., або 0,3% із €48 510 млн. Для структурних фондів — €58 млн. (0.2%) із €32 641 млн. На зовнішньополітичні дії невикористана частка — €181 млн., або 3.5% спланованих витрат (у попередньому році — 4%).

У 2005 році бюджет було повністю

виконано в таких стратегічно важливих сферах:

- транс-європейські транспортні мережі, які підтримують розвиток сучасного ефективного транспорту, телекомунікацій та енергетичної інфраструктури;
- "Шенгенські потужності" — проекти, спрямовані на покращення прикордонного контролю в нових країнах ЄС;
- програма MEDA — технічна й фінансова підтримка, що супроводжуватиме реформу економічних і соціальних структур середземноморських партнерів ЄС.

Додатковий прибуток у бюджет ЄС надійшов переважно від вкладів третіх сторін. Це — €1 167,5 млн. з €1 292 млн. Загальний надлишок €2 410 млн. становить 2.3 % бюджету 2005 року. У 2004 році надлишок дорівнював 2.6%, у 2003 році — 5.9%, в 2002 — 7.8%. ■

ПІДСУМКИ ЧЕТВЕРТОГО КВАРТАЛУ 2005 РОКУ

За третій квартал 2005 року валовий внутрішній продукт (ВВП) у єврозоні збільшився на 0.3%, а у ЄС-25 — на 0.4%. Порівняно з четвертим кварталом 2004 року це більше на +1.8% і +2.0% відповідно.

У третьому кварталі 2005 року було зареєстровано темпи приросту +0.7% в обох зонах. У порівнянні з тим же кварталом попереднього року, ВВП зріс на 1.8% у єврозоні й на 2.0% в ЄС-25, в попередньому кварталі — відповідно +1.6% і +1.9%.

У четвертому кварталі 2005 року серед країн ЄС найвищий темп приросту ВВП (+2.7%) належить Латвії, за нею йдуть Литва (+2.5%) і Естонія (+2.2%). Зменшення було зареєстроване тільки у Греції (-0.2%).

Приватне споживання, інвестиції та показники зовнішньої торгівлі дещо зменшилися. У четвертому кварталі 2005

року витрати на утримання житла зросли на 0.1% у єврозоні та на 0.3% в ЄС-25 (після +0.5% в обох зонах у третьому кварталі).

Інвестиції зросли на 0.3% у єврозоні й на 0.2% в ЄС-25 (відповідно +1.0% і +1.3% у попередньому кварталі). Експорт зріс на 0.7% у єврозоні та на 1.1% в ЄС-25 (+2.7% і +2.6%). Імпорт збільшився на 1.3% у єврозоні й на 1.4% в ЄС-25 (+2.9% в обох зонах).

У країнах ЄС темпи збільшення витрат на житло коливалися від -0.6% у Німеччині до +8.1% у Латвії. Зростання основного капіталу було зареєстроване від -9.2% в Угорщині до +8.8% в Ірландії.

Експорт зріс найістотніше у Литві (+9.5%) і зменшився у Греції (-2.0%). Імпорт підвищився найбільше у Латвії (+8.4%) і зменшився у Чеській Республіці (-4%). Для порівняння: ВВП США зріс на 0.4%, ВВП Японії — на 1.3%.

Серед головних партнерів ЄС, ВВП зріс на 0.4% у США у четвертому кварталі 2005 року (+1.0% у третьому кварталі). ВВП Японії зріс на 1.3% у четвертому кварталі 2005 року (+0.2% у попередньому кварталі).

Порівняно з четвертим кварталом 2004 року, ВВП зріс на 3.2% у США (+3.6% в попередньому кварталі) і на 4.3% в Японії (+2.8% у попередньому кварталі). ВВП зріс на 1.3% у єврозоні й на 1.6% в ЄС-25 у 2005 році. За весь 2005 рік ВВП зріс на 1.3% у єврозоні й на 1.6% в ЄС-25, порівняно з +2.0% і +2.4% відповідно у 2004 році.

За весь 2005 рік ВВП зріс на 3.5% у США (+4.2% у 2004 році) і на 2.7% у Японії (+2.3% у 2004 році). ■

Сайт Євростату отримав нагороду

30 березня 2006 року Європейська Інформаційна Асоціація — професійна організація бібліотекарів і професіоналів із розповсюдження інформації, яка працює з інформацією ЄС у всьому світі, — нагородила веб-сайт Євростату призом для європейських джерел інформації за 2005 рік.

Цей приз — визнання великої роботи, яку здійснив Євростат для широкого й вільного розповсюдження статистичних даних.

Щомісяця веб-сайт Євростату відвідує близько одного мільйона користувачів із країн ЄС. Починаючи з 1 жовтня 2004 року, Статистичний офіс ЄС (Євростат) розповсюджує в інтернеті всю інформацію й публікації безкоштовно. Завдяки цьому

Євростат відіграє важливу роль як громадська інформаційна установа, надаючи вільний доступ до економічної та соціальної інформації, що стосується євро-зони, кожної з 25 країн ЄС та Євросоюзу в цілому. На сьогодні більш ніж 300 мільйонів різноманітних доменів доступні в режимі он-лайн. Серед них сайти, що інформують споживачів про ціни на різні товари, в тому числі із зовнішньої торгівлі, надають

соціологічну статистику, оприлюднюють екологічні показники і таке інше.

Впровадження політики вільного розповсюдження інформації принесло успішні результати в 2005 році, як щодо кількості споживачів, так і до якості інформації. Число сеансів користувачів досягло близько одного мільйона на місяць. Відбулося шестиразове збільшення завантаження даних із сайту; чотирихразове збільшення в доступі до заздалегідь визначених даних; чотирихразове збільшення кількості публікацій, які копіювалися до 300 000 раз протягом місяця. Покращується функціональність сайту, надходить все більше позитивних відгуків від його користувачів. ■

Адреса сайту Євростату:
<http://epp.eurostat.cec.eu.int/>

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВІНАХІДНИК РОКУ

Віце-президент ЄК
Гюнтер Верхойген.
Фото ЄС.

Запропоновані кандидати представляють дев'ять різних країн Європи, а також Австралію та США. Новий приз за інновації, встановлений спільно Європейською Комісією та Європейським патентним офісом, — буде вручено 3 травня на церемонії у Музеї автосвіту в Брюсселі. Переможців вітатимуть віце-президент ЄК Гюнтер Верхойген та президент Європейського патен-

тнього офісу Ален Помпідю. Міжнародне журі під головуванням колишнього прем'єр-міністра Нідерландів Віма Кока номінувало винахідників, представників одинадцяти націй, на звання "Європейський винахідник року".

тнього офісу Ален Помпідю.

Гюнтер Верхойген підкреслив "європейський аромат" цієї номінації: "Вибір журі свідчить, що в Європі закладена надійна основа для передових технологій. Наша співпраця націлена на економічне зростання і підвищення зайнятості, на зміцнення потенціалу та конкурентоспроможності Європи".

Журі оцінило винаходи з усіх областей технологій, на які Патентний офіс видав європейські патенти в період між 1991 і 2000 роками. Офіс видав понад 380 000 патентів за цей період, отож, обираючи найдостойніших, члени журі поклалися на висновки 3 500 технічних експертів Офісу.

Призи буде вручено в шести категоріях, по три кандидати в кожній категорії. Більшість номінацій — за прогресивний внесок та інновації у сферах інформаційних технологій, телекомунікацій й медицини. Також вручатимуться призи в номінації "Винахід життя". Це Карлхайнц Бранденбург (Німеччина) — винахідник МРЗ-формату, Джеймс Дайсон (Велика Британія) — розробник принципу вакуумного приладу, який носить його ім'я, Федеріко Фаггін (Італія) — "батько" мікрочіпа. У більшості випадків номінації присуджуватимуться не особисто дослідникам, а цілим групам (командам) дослідників.

Більш докладно: www.european-inventor.org.

200 ТИСЯЧ ЗА ДИВА ТЕХНІКИ

Наприкінці березня у Відні вручили Гран-прі у галузі технологій інформаційного суспільства.

Цього року їх отримали комп'ютерна пам'ять, яка може витримувати вплив радіації та температур до 200 градусів Цельсія (розроблена в Нідерландах), система безпеки, яка розпізнає обличчя (Данія) та система знімання "відбитків пальців", яка захищає цифровий контент від мультимедійних піратів (Франція). Розробники кожного пристрою одержали призи по 200 тисяч євро.

"Сьогодні ми вшановуємо європейські підприємства, які відзначилися в інформаційних та комунікативних технологічних інноваціях, креативності та підприємливості. Їхня робота зміцнює конкурентоспроможність Європи в цілому", — заявила Комісар з Інформаційного суспільства та медіа Вів'єн Редінг на церемонії вручення премії.

НОВИЙ ІМПУЛЬС ДЛЯ ІННОВАЦІЙ

Упродовж трьох найближчих років активний розвиток інновацій тільки Німеччині може принести 1 38 мільярдів євро. "Уявіть собі, скільки може ця стратегія принести Європі в цілому!" — зазначила пані Вів'єн Редінг, член Європейської Комісії, відповідальна за інформаційне суспільство та медіа.

Виступаючи 23 березня у Відні на конференції, присвяченій інвестиціям у нові технології, пані Редінг зауважила: "Нам треба вчитися одне в одного і разом віднайти найкращі засоби зміцнення наших зусиль у дослідженнях нових технологій і забезпечення їх найліпшого використання". Єврокомісар презентувала три етапи розвитку інформаційного суспільства в ЄС до 2010 року.

Перший з них полягає в забезпеченні достатніх державних інвестицій у дослідження й розвиток нових технологій. Друга стадія має на меті створення кращих умов для залучення приватних коштів у розвиток інноваційних технологій. Нарешті, третій етап стосується досконалішої координації досліджень між країнами-членами, Єврокомісією, про-

Вів'єн Редінг,
Комісар ЄС,
відповідальна
за інформаційне
суспільство та медіа.
Фото ЄС.

мисловцями та науковою спільнотою.

"Немає завдань тільки для Комісії, — вважає вона, — Немає завдань для урядів. Вони повинні бути для нас усіх — бізнесу, суспільства, урядів, політиків та інших, щоб працювати разом та формувати наше майбутнє". ■

€232.5 МІЛЬЙОНІВ НА РОЗВИТОК НАНОЕЛЕКТРОНІКИ

Комісар ЄС із
конкуренції
Нілі Кроуз.
Фото ЄС.

Європейська Комісія надала €232.5 млн. на дослідницький проект, який спільно проводитиметься компаніями Infineon Technologies AG, Fraunhofer-Gesellschaft та Advanced Micro Devices Inc. (AMD) у Дрездені, Німеччина.

Проєкт спрямований на вироблення дослідницької бази нанотехнологій. Два нові центри досліджень здійснюватимуть серії спільних дослідницьких проектів. Комісар ЄС із конкуренції Нілі Кроуз із цього приводу зазначила: "Я вважаю, що ця фінансова допомога збільшить конкурентоспроможність Європи у сфері нанотехнологій, підтримає інновації. У той же час вона сприятиме економічному розвитку Саксонії".

Загальне фінансування проекту становить близько €700 млн. Ці кошти зібрані завдяки співпраці державного та приватного секторів. Як Infineon, так і AMD, вже мають виробничі потужності в Дрездені. Вони інвестуватимуть у проект істотну частину власних фондів. Підприємство Fraunhofer-Gesellschaft — найбільший німецький державний дослідницький інститут, який спеціалізується на прикладних дослідженнях.

Дослідження в області нанотехнологій проводитимуться за Міжнародною Дорожньою картою з напівпровідників і в рамках відповідної Програми досліджень

ЄС. Завдання проекту — зробити дрезденську базу досліджень третім стовпом європейських досліджень на вищому рівні у сфері нанотехнологій, поряд із французьким дослідницьким центром LETI у Греноблі та бельгійським центром IMEC у Левені. В рамках проекту буде задіяно близько 190 нових наукових працівників, а також збережуться існуючі робочі місця на підприємствах Infineon і AMD у Дрездені.

З виділених €232.5 млн., €48 млн. — це кошти від Європейського регіонального фонду розвитку. Частина коштів надходитиме в рамках окремих федеральних і регіональних схем допомоги. ■

На початку квітня відкрився новий інтернет-домен ".eu". Це — домен найвищого рівня, на основі first-come, first-served обслуговування.

Відтепер кожен громадянин Євросоюзу може зареєструвати ім'я (сайт), який закінчується на .eu. Національна приналежність до країни ЄС — важлива передумова. Вже зареєстровано по-

над 320 000 імен на .eu. Це торгові марки, громадські та бізнесові структури, власники інших переважних прав, наприклад, незареєстрованих торгових марок, бізнес-ідентифікаторів, авторських прав.

Установи ЄС і посадовці повністю перейдуть на ".eu" імена до Дня Європи — 9 травня 2006 року. ■

ПРИСКОРЕНЕ НАДХОДЖЕННЯ НОВИХ МЕДПРЕПАРАТІВ

Згідно діючих законів, потрібно не менше 10 років, поки новий медичний препарат пройде необхідні тестування, і лише після цього він надходить у продаж.

Такий тривалий час може бути занадто довгим для пацієнтів, які страждають від тяжких хвороб. Нові, щойно винайдені препарати також можуть бути потрібні негайно у непередбачуваних випадках, наприклад, у разі біотерористичних атак або пандемії грипу.

Щоб забезпечити швидке надходження необхідних ліків до пацієнтів, Європейська Комісія вирішила прискорити надання дозволу для нових, недавно винайдених медичних препаратів у випадку хвороб, що загрожують смертельними наслідками. Однак навіть у найскрутнішій ситуації мають дотримуватися жорсткі правила.

Ці правила, ухвалені Комісією, підтримуватимуть високі стандарти безпеки, а це дозволить хворим у невідкладних випадках отримати нові ліки раніше — ще під час їх розробки та тестування. За цими правилами, нові медичні препарати зможуть надходити в продаж на ринок ЄС за умови використання так званої "умовної маркетингової авторизації", яка буде дієсна протягом одного року. Компанії-виробники юридично зобов'язані завершити проведення тестів, які мають підтвердити безпеку та ефективність цих препаратів. ■

РЕФОРМА БАНАНОВОГО РИНКУ

Реформа європейського бананового ринку почалася 1 січня цього року з лібералізації режиму імпорту.

Вона продовжиться протягом 2006 року, після того як буде проведено повторний огляд внутрішніх аспектів Організації Спільного Ринку. Ця організація регулює допомогу, що надається європейським виробникам бананів.

Європейська Комісія розпочала громадське опитування з метою зібрати ширшу інформаційну базу даних про проблеми реформи, економічний, соціальний та екологічний аспект вирощування й продажу бананів. Головна мета: аналіз наслідків зберігання поточної системи, який враховує дійсні й очікувані зміни до режиму імпорту. Передбачається, що допомога виробникам буде інтегрована в єдину схему платежів, вироблену під час останньої реформи.

Програма "POSEI" передбачає, що кошти, спрямовані на допомогу виробникам бананів, будуть підтримувати сільське господарство у віддалених від центру регіонах ЄС. Вивчаються:

- різні аспекти виробничого процесу у віддалених від центру регіонах,
- вплив комерційних структур на постачання й змагальність на євро-ринку,
- вплив сучасних технологій вирощування бананів на навколишнє середовище,
- перспектива чесної торгівлі (fair-trade),
- потенціал для співробітництва між європейськими та банановими виробниками інших країн.

Необхідно проаналізувати ситуацію на ринку, різні можливості та варіанти співпраці, щоб у майбутньому ця галузь виробництва була екологічно чистою та економічно вигідною. ■

ВІДКРИТТЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПАРКУ В БЕЛЬГІЇ

Комісар ЄС із питань охорони навколишнього середовища
Ставрос Дімас

Європейський Комісар із питань охорони навколишнього середовища Ставрос Дімас урочисто відкрив національний парк на території Бельгії — Hoge Kempen, розташований у провінції Лімбург.

Парк займає територію 56 кв. км. Hoge Kempen — найбільша за площею заповідна область Фландрії, вкрита суцільним лісом. Тут ростуть сосни, верес, багато водоймищ. Це ареал проживання кількох видів рідкісних тварин. Тут живе рідкісний птах євразійська дрімлюга, унікальні метелики, бабки, рептилії, а також поширені рослини — водна лобелія, багато різновидів орхідей. Парк містить області, які входять до мережі Natura 2000 — області, захищені спеціальною програмою ЄС.

На церемонії урочистого відкриття пан Дімас підкреслив важливість ініціатив, спрямованих на збереження біологічного розмаїття та захист вимираючих різновидів: "Втрата біологічного розмаїття триває в жахливих масштабах, як у ЄС, так і в усьому світі. Разом із зміною клімату, це — одна з найсерйозніших проблем людства. Ми наражаємося на небезпеку поступового нищення захисних систем нашої планети до тої межі, коли вони в один

день можуть зруйнуватися. Євросоюз зайняв рішучу позицію з метою зупинення цієї тенденції. Лідери ЄС докладають зусиль, щоб зупинити втрату біологічного розмаїття в Європі до 2010 року. Наріжний камінь політики ЄС — програма Natura-2000, найбільша у світі мережа заповідних областей. Ці області охоплюють 18% території 15 країн ЄС, їх кількість зростає в інших 10 країнах ЄС".

Освітлюючи господарську діяльність у межах областей, захищених програмою Natura-2000, комісар Дімас зазначив: "Національний Парк Hoge Kempen приєднується до тисячі інших об'єктів мережі. Ми маємо продемонструвати, що можна зберігати природу й паралельно розвивати сільське господарство. Парк допоможе зберегти прекрасний ландшафт і виключно багате розмаїття видів у центрі густонаселеного регіону. З іншого боку, парк привабить тисячі туристів, а це — додатковий прибуток для економіки регіону". ■

«ВІЗОВИЙ РЕЖИМ» СТАНЕ ЖОРСТКІШИМ — ДЛЯ ПРОДУКТІВ

Європейська Комісія збирається зробити жорсткішими норми, яким мають відповідати генетично модифіковані продукти (ГМП), розповсюджені в ЄС.

12 квітня про це оголосили Комісари із захисту довкілля Ставрос Дімас та із захисту прав споживачів Маркос Кіпріану. Нові заходи стосуються, головним чином, залучення до експертів ГМП більшої кількості наукових установ, оприлюднення детального обґрунтування відмови чи згоди на

продаж того чи іншого товару, ретельнішого дослідження довготермінового впливу ГМП на організм людини.

Упродовж останніх п'яти років Європейська Комісія виробила жорстку систему контролю за генетично модифікованими продуктами, які мають бути цілковито безпечними для людей, тварин та довкілля. Згідно з концепцією ЄС, навіть якщо товар було визнано безпечним, громадяни мають право знати про його належність до ГМП.

ІММІГРАНТИ: У ЄС — ЯК УДОМА

Європейська Комісія підтримала 15 нових проектів у рамках Програми інтеграції іммігрантів.

Загальна вартість реалізації програми становитиме 4,3 мільйони євро. Програму інтеграції іммігрантів було започатковано 2003 року з тим, щоб сприяти інтегруванню громадян третіх країн, що мешкають в ЄС, до європейського суспільства. Для того щоб програма набула міжнародного масштабу, у ній мають брати участь партнери не менше ніж із п'яти країн-членів ЄС.

Програма сприяє розвитку співпраці із широкого кола питань між країнами-членами ЄС, стимулюючи обмін позитивним досвідом. "Європейський Союз має прискорити й посилити свої дії, спрямовані на інтеграцію в суспільство іммігрантів — нинішніх і тих, які ще прийдуть до нас завтра, — вважає Віце-президент Європейської Комісії з юстиції, свободи та безпеки Франко Фраттіні. — Ми досягнемо цього, розвиваючи діалог із громадянським суспільством, урядами країн-членів та всіма зацікавленими сторонами."

Цього року Комісія одержала 139 пропозицій — заявок на одержання грантів, з яких було відібрано 15 проектів, що їм і буде надано фінансування ЄС. Упродовж усього часу дії програми з 2003 року було підтримано 37 грантових проектів, що одержали коштів на загальну суму понад 10 мільйонів євро. Основні сфери діяльності цих проектів — обмін досвідом, інформаційна сфе-

Віце-президент ЄС із юстиції, свободи та безпеки Франко Фраттіні. Фото ЄК.

ра та комунікація; підтримку було надано також і просвітницьким та інноваційним проектам.

2006 року, як і торік, у бюджет програми закладено 5 мільйонів євро. Цей рік стане останнім у діяльності програми; прийом заявок почнеться на початку літа. А починаючи з 2007 року діятиме ціла система програм "Солідарність та управління міграційними потоками (2007 — 2013 роки)", яка стане "спадкоємицею" програми і перебере на себе більшість її функцій.

Нова програма складатиметься з чотирьох фондів: Європейського фонду підтримки біженців, Фонду інтеграції громадян третіх країн, Фонду повернення і Фонду зовнішніх кордонів. ■

БІЛОРУСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ВИГНАННІ

Один із партнерів ЄС, Північна Рада Міністрів, підписала угоду з Європейським Університетом гуманітарних наук (EHU).

Цей Білоруський університет було закрито в Мінську в 2004 році. З того часу він перебуває у вигнанні й працює у Вільносі. Європейська Комісія — найбільший донор цього учбового закладу. ЄК надала €2.2 млн., із загальної суми в €2.78 млн. Крім того, впровадженню двостороннього проекту сприяють Фінляндія й Швеція. Комісар ЄС із питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства пані Ферреро-Вальднер зазначила: "Завдяки підтримці ЄС близько 350 білоруських студентів матимуть доступ до вищої освіти в атмосфері повної свободи слова. Ці студенти візьмуть із собою додому цінний досвід життя в демократичному суспільстві та глибоке розуміння прав і свобод, якими повною мірою користуються європейські громадяни. Це життєво необхідно для тих, хто мріє про демократичну Білорусь".

ПОСТЕР ЯК СПОСІБ ПІДВИЩИТИ ПРАВОВУ СВІДОМІСТЬ

"Європейський Союз та права дитини" — так називається конкурс, започаткований Віце-президентом Європейської Комісії з юстиції, свободи та безпеки Франко Фраттіні.

Конкурс пропонує тінейджерам віком 10-18 років з усієї Європи створити найкращий постер на тему прав дитини в ЄС, який посилив би правову свідомість серед європейської молоді та підлітків. Після визначення та нагородження переможців на національному етапі (початок травня) буде визначено найкращі роботи на європейському рівні. Пізніше їх буде використано у кампаніях із захисту прав дітей. Уже в червні Єврокомісія збирається оприлюднити стратегію захисту дитячих прав.

"Права ефективні тільки тоді, коли люди свідомі їх, відстоюють та захищають їх", — каже пан Фраттіні. Учасники конкурсу (у двох вікових групах — до та після 14 років) мають розробити постер, що поєднує логотип та ілюстрацію ідеї захищеності прав дитини в ЄС. Приймають роботи від груп, що складаються не менш ніж з 4 осіб.

"ПРОТИМІННА" ПРОГРАМА-2006

Європейська Комісія прийняла "протимінну" програму на 2006 рік із бюджетом €17,5 млн. Основне завдання цієї програми у наданні допомоги країнам, населення яких страждає від протипіхотних мін, і створення необхідних умов для економічного й соціального розвитку цих країн. У 2006 році допомогу отримують такі країни: Боснія й Герцеговина, Колумбія, Кампучія, Грузія, Йемен, Судан, Демократична Республіка Конго, Бурунді, Афганістан, Косово. Оголошена робоча програма — це частина стратегії протимінних заходів ЄС, фінансування якої на період 2005-2007 років складає €60 млн.

€178 МІЛЬЙОНІВ НА ПОСТАЧАННЯ ПИТНОЇ ВОДИ

Наприкінці березня в Мексичі відбувся Світовий Форум із питань водопостачання. Європейська Комісія оголосила про надання на цілі покращення умов постачання води у районах, що потерпають від її нестачі, наступних €178 мільйонів, починаючи з 31 березня. Загалом Єврокомісією виділено €230 мільйонів. Ці кошти спрямовано на покращення постачання чистої питної води для найбільш вразливих верств населення, адже це — найбільша необхідність.

На цьому Форумі Комісія також надала огляд минулих і теперішніх проектів, присвячених покращенню управління водопостачанням, відповідно до Програми наукових досліджень ЄС. Огляд показує, що міжнародна співпраця була плідною, але для досягнення більшого ефекту потрібно тісніше співпрацювати з робітниками політики водопостачання та громадськими організаціями.

ПРОГРАМА АЗІЯ-ІНВЕСТ

Комісар ЄС із питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства пані Беніта Ферреро-Вальднер підтримала виділення додаткової фінансової підтримки в розмірі €20 млн. на програму Asia-Invest на період 2006-2007 років.

Комісар ЄС із питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства пані Беніта Ферреро-Вальднер. Фото ЄК.

Програма, розпочата в 1998 році, має на меті підтримку інтернаціоналізації середніх та малих підприємств у Європі та Азії. Протягом 2006-2007 років ЄК продовжуватиме підтримувати обмін досвідом та співпрацю між європейськими й азіатськими бізнес-організаціями з метою підтримки більш тісної інтеграції європейських і азіатських компаній, обміну ноу-хау й технологіями між двома регіонами.

Програма пропонує підтримку різносторонніх проектів співпраці між бізнес-структурами Євросоюзу, Південної та Південно-Східної Азії, Китаю, Монголії, Північної Кореї. Програма слугува-

тиме об'єднанню європейських та азіатських підприємців, створить вигідні умови для торгівлі та економічної лібералізації. Програма Asia-Invest — важлива ініціатива в зовнішній стратегії ЄК, спрямована на підтримку та зміцнення співпраці між приватними підприємцями Європи й Азії. ■

ЄС допоможе Чечні

Європейська Комісія надасть 22 мільйони євро гуманітарної допомоги для жертв військового конфлікту в Чечні, який триває і досі.

Від початку цього конфлікту восени 1999 року ЄС надав допомоги Чечні на загальну суму 196 мільйонів євро, ставши найбільшим донором регіону. Цьогорічну допомогу одержать такі вразливі групи, як внутрішньо переміщені особи в Інгушетії та Дагестані, або чеченські біженці в Азербайджані.

З близько 800 тисяч місцевого населення приблизно 200 тисяч були пе-

реміщені всередині Чечні. Життєві умови у бунтівній республіці дуже важкі, навіть у Грозному. Крім того, 25 тисяч осіб досі залишаються переміщеними в Інгушетію, 9 тисяч — до Дагестану, а 5 тисяч біженців мешкають в Азербайджані.

Допомога Євросоюзу спрямовується на надання харчів, початкову освіту, психологічну допомогу, налагодження водопостачання, боротьбу проти мін тощо. ■

Заходи Європейської Комісії щодо подолання наслідків Чорнобиля

26 квітня 2006 року минуло 20 років після Чорнобильської катастрофи. За цей час Європейська Комісія надала більше 470 млн. євро на реалізацію чорнобильських проектів.

Ці кошти використовувалися на підвищення ядерної безпеки на Чорнобильській АЕС, а також на допомогу людям, які постраждали від трагедії. ЄК підтримала проекти, спрямовані на усунення наслідків катастрофи, пов'язаних із соціальними питаннями, охороною здоров'я та довкілля. Комісія зробила великий внесок у підвищення ядерної безпеки також і в інших країнах колишнього Радянського Союзу.

Комісар ЄС із питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер заявила: "Європейський Союз завжди був в авангарді міжнародних зусиль, спрямованих на полегшення наслідків Чорнобильської аварії. Загалом ЄК надала майже півмільярда євро на впровадження чорнобильських проектів, і ми продовжимо працювати над тим, щоб після Чорнобиля люди мали безпечніше середовище для життя у цьому регіоні та безпечніший світ в цілому."

Перетворення Чорнобильської станції на безпечний об'єкт

Як найбільший донор Чорнобильського фонду "Укриття", Європейська Комісія надала близько 240 млн. євро (четверту частину від загальної суми) на спорудження нового укриття над зруйнованим реактором. Це допоможе попередити розповсюдження радіації від нинішнього саркофага, якому вже виповнилося 20 років. Крім того, Комісія надала 50 млн. євро на

створення Промислового комплексу поводження з твердими радіоактивними відходами (ICSRM), що нині споруджується для безпечного поводження з відходами з Чорнобильської станції.

У 1995 році країни Великої сімки та Україна підписали Меморандум про взаєморозуміння, відповідно до якого Україна зобов'язалася зупинити усі енергоблоки Чорнобильської станції до 2000 року. ЄК відіграла одну з головних ролей у досягненні цієї згоди та, серед інших ініціатив, надала 65 млн. євро, щоб допомогти Україні компенсувати додаткові витрати на виробництво електроенергії після закриття станції.

Наслідки для здоров'я населення та охорони довкілля

Комісія надала 100 млн. євро на проведення досліджень і надання допомоги на полегшення наслідків аварії для здоров'я населення та охорони довкілля. Науковці з ЄС і колишнього СРСР вивчали такі питання, як вдосконалення методів лікування жертв опромінення радіацією, стратегії очищення міських і сільських районів від забруднення, заходи очищення харчових продуктів, епідеміологічні дослідження стану опроміненого населення, управління надзвичайними ситуаціями та розробка Атласу радіоактивного забруднення Європи внаслідок Чорнобильської аварії.

Приклади наданої у цьому відношенні допомоги включають обладнання та практичну підготовку з діагностики та лікування раку щитовидної залози у молодих людей, обладнання для виробництва тироксину (для хворих на рак щитовидної залози), йодування столової солі для попередження виникнення раку щитовидної залози, створення інформаційних центрів у кількох населених пунктах для інформування та заохочення більш активної участі місцевого населення до процесу відновлення.

Соціально-економічні наслідки

Комісія надала 3,5 млн. євро на полегшення соціальних наслідків закриття Чорнобильської АЕС для створення альтернативних джерел працевлаштування. Ці кошти були призначені для людей, які проживають у Славутичі (переважно працівників станції та обслуговуючих підприємств і членів їхніх сімей).

Комісія також надала 6 млн. євро на Програму співпраці для реабілітації у Білорусі. У рамках цієї Програми фінансуються економічні, соціальні, медичні та культурні проекти, спрямовані на соціально-культурне відродження у чотирьох забруднених регіонах Білорусі.

Ядерна безпека

Чорнобильська аварія стала стимулом до підвищення безпеки на атомних станціях, спроектованих у колишньому Радянському Союзі. Окрім зазначеної вище допомоги Чорнобильській станції, на проекти ядерної безпеки в СНД було надано додаткові 900 млн. євро. У рамках зазначеної Програми було надано значні кошти на модернізацію ядерної промисловості у країнах колишнього СРСР, де сьогодні атомні електростанції демонструють відчутний прогрес у напрямку до відповідності міжнародно-визнаним стандартам ядерної безпеки. Комісія запропонувала продовжити надання своєї допомоги третім країнам протягом наступного фінансового періоду (2007-2013) через свій новий Інструмент ядерної безпеки. ■

РОЗШИРЕННЯ СТУДЕНТСЬКОГО ОБМІНУ

Програма ЄК у сфері освіти Erasmus розширила університетський обмін. Загальна кількість студентів, які взяли участь в обмінах за програмою Erasmus, у 2005/2006 роках зросла на 6% порівняно з попереднім періодом, а обмін університетських викладачів — майже на 13%.

Найбільше розповсюдження програма мала в Центральній і Східній Європі. У середньому обмін студентами зріс на 36% у нових країнах ЄС, тоді як мобільність викладачів була ще більш вражаючою, підвищившись у середньому на 77%.

Європейський Комісар із питань освіти, навчання, культури та мультимедіуму

Ян Фігель зазначив: "Ці цифри свідчать про те, що нові члени ЄС повністю оцінили переваги від членства в ЄС. Їхня швидка інтеграція в систему обміну за програмою Erasmus гарантує, що значна кількість кращої європейської молоді зможе насолодитися перевагами академічного, культурного й лінгвістичного обміну. Європейські університети вже вітають дорослих науковців — колишніх студентів Erasmus. Сотні тисяч студентів, які отримали вигоду від обміну, починаючи з 1987 року, формують штат високоосвічених європейців. Вони збагачені міжкультурним та мультимедіумним досвідом, а це — основна вимога динамічного, інтелектуального Євросоюзу майбутнього".

У 2005/2006 навчальному році 144 037 студентів Erasmus відчували переваги університетського обміну, що збільшилося на 6.3% порівняно з попереднім роком. За той же період 20 877 університетських викладачів узяло участь в обмінах Erasmus (+12.9%). Іспанія залишила-

ся найпопулярнішим місцем навчання для студентів, прийнявши 25 511 осіб за рік, Франція на другому місці (20 519), потім йдуть Німеччина (17 273) і Велика Британія (16 266). Німеччина утримує перше місце для викладацького складу, прийнявши 2 623 викладачів за рік, Франція — 2 261, Італія — 1 897.

Уперше в програмі Erasmus брали участь турецькі університети: приблизно 1 142 турецькі студенти навчалися в країнах ЄС, а 299 студентів із країн ЄС провели кілька місяців в університетах Туреччини.

Найпопулярнішою сферою студентських обмінів залишилися бізнес-курси, за ними — мови/філологія, суспільні науки. Для викладачів Erasmus найпопулярніша область — мови/філологія, інженерія/технології та бізнес-курси.

Програма Erasmus надає можливість студентам університетів (за винятком першокурсників) навчатися протягом 3-12 місяців в університетах або вищих освітніх закладах країн ЄС. ■

У ЄВРОПЕЙСЬКІЙ КОМІСІЇ ЖІНОК СТАНЕ БІЛЬШЕ

Європейська Комісія збільшує кількість жінок, що обіймають відповідальні керівні посади. Намір досягти більшого залучення жінок до управління викладено в оприлюднених 12 квітня завданнях із набору працівників на поточний рік.

Як зазначають у Єврокомісії, попри досягнутий значний успіх у справі гендерної рівності, відповідальні посади все одно належать чоловікам. Цього року тенденцію збираються переламати: визначено квоти для жінок серед персоналу. Таким чином, близько чверті керівників найвищого рівня мусять належати до жіночої статі; серед нижчої адміністрації жінки складуть 30%, тим часом як на некерівних посадах чоловіків і жінок буде порівну.

Сьогодні жінки складають 48% штату Комісії. Серед топ-менеджерів їх уже тільки 16%, серед менеджерів середньої ланки — 19%, а нижчі керівні пости посідають 34% жінок. І це при тому, що за останній рік уже відбулося зростання всіх показників на 3 — 5%.

ЄС РОЗВИВАЄ ПРИКОРДОННУ СПІВПРАЦЮ

Європейська Комісія оголосила про надання грантів 21 проекту в рамках програми ARGO, яка покликана сприяти прикордонній співпраці країн ЄС у галузях візового режиму, надання притулку тощо.

З 2002 року понад 21 мільйон євро було вкладено в розвиток співпраці між 23 країнами-членами (Ірландія та Данія не беруть участі в програмі). Крім того, Україна, Болгарія, Румунія, Норвегія, Швейцарія, Лівія та Туніс

брали участь в окремих проектах програми. "Від початку дії програми у 2002 році представники місцевих адміністрацій познайомилися між собою та поділилися важливим досвідом", — каже Віце-президент ЄС із юстиції, свободи та безпеки Франко Фраттіні. За його словами, програма дозволяє спільно контролювати кордони на суші, морі та в повітрі і є чудовим зразком переваг, які надає гармонізоване та узгоджене законодавство.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ПРОЕКТУ «ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ»

У Києві був презентований проект "Покращення доступу сільського населення до правосуддя", який фінансується Європейським Союзом.

Проєкт спрямовано на просвіту сільських жителів щодо можливостей вирішення конфліктних ситуацій цивільно-правового та публічно-правового характеру в судовому порядку та забезпечення організаційних умов для створення третейських і мирових судів в обраних чотирьох сільських районах.

Під час здійснення проекту передбачається:

- проведення аналізу чинного законодавства, що регулює доступ громадян до правосуддя, та розробка законопроекту щодо його вдосконалення;
- проведення серії тренінгів та семінарів, спрямованих на підвищення обізнаності громадян щодо процедур судового та позасудового вирішення цивільно-правових та публічно-правових спорів;
- проведення конкурсів на кращу інформаційну кампанію щодо підвищення обізнаності населення про правові механізми захисту своїх прав у 4-х обраних сільських районах, надання допомоги у них, впровадженні та оцінці результатів;
- створення чотирьох інформаційно-

консультативних пунктів для надання допомоги сільським громадам у розвитку третейських, мирових судів та інших недержавних форм вирішення спорів;

- видання інформаційно-методичних посібників та довідників для громадян та посадових осіб.

У презентації взяли участь: Анатолій Ткачук, радник Президента України — керівник Головної служби регіональної та кадрової політики Секретаріату Президента України; Любов Паливода, президент Творчого центру Каунтерпарт; Володимир Купрій, директор проекту.

Контактна особа: Олена Бондар, менеджер проекту, тел. (044) 574-64-11

Наближення українського законодавства до Європейських норм

У Києві пройшов семінар "Проблеми наближення українського законодавства, яке стосується регіонального розвитку, до європейських норм та стандартів в аспекті Європейської хартії місцевого самоврядування".

Організатором семінару став проєкт ЄС "Сприяння регіональному розвитку в Україні". Метою семінару було обговорення сучасного стану та перспектив наближення українського законодавства до європейських стандартів з урахуванням досвіду країн Центрально-Східної Європи (Польща). Із промовами виступили Анджей ГРАС, старший радник Міністра, Комітет із питань європейської інтеграції, Польща; Тарас КАЧКА, заступник директора державного департаменту з питань адаптації законодавства Міністерства юстиції України; Жан-Люк ПОЖЕ, керівник Проекту "Сприяння регіональному розвитку в Україні"; Ігор ОСТАШ, народний депутат України; Ми-

кола ПУХТИНСЬКИЙ, голова Фонду сприяння місцевому самоврядуванню України; Петро МОРГОС, старший експерт із питань законодавства проєкту ЄС "Сприяння регіональному розвитку в Україні" та В'ячеслав ТОЛКОВАНОВ, доктор права.

У семінарі також узяли участь представники Міністерства юстиції України, секретаріату Президента України, Верховної Ради України, неурядових організацій та дослідницьких інститутів, а також зарубіжні вчені та експерти.

За більш детальною інформацією звертайтеся, будь ласка, до Наталки Осташ за тел. (+38 044) 501-63-13.

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КАДРІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

27-28 квітня 2006 року було проведено міжнародну конференцію "Стратегія підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів місцевого самоврядування в сучасних умовах".

Організаторами конференції виступили Фонд сприяння місцевому самоврядуванню України, Секретаріат Президента України, Кабінет Міністрів України та Проєкт ЄС "Сприяння регіональному розвитку в Україні".

Метою конференції було: визначення підходів до розробки та впровадження Стратегії підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів місцевого самоврядування; аналіз сучасного стану системи підготовки посадових осіб органів місцевого самоврядування та шляхи розв'язання існуючих проблем; визначення концептуальних складових проєкту Стратегії.

За результатами конференції прийнято Резолюцію та Концептуальні засади підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів місцевого самоврядування в сучасних умовах, які будуть направлені до Секретаріату Президента України та Кабінету Міністрів України.

ПРОЕКТ ЄС «ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА - УКРАЇНА» В ДІІ

Сайт «Молодь обирає. Молодь діє» – www.citizen.org.ua

В рамках проекту "Громадянська освіта — Україна", фінансованого Європейським Союзом, розроблений новий сайт для узагальнення досвіду громадянської освіти та громадянського виховання.

Робота з ним дасть можливість учням середньої і старшої вікових груп та їх педагогам-наставникам скористатися конкретними розробками для організації власної діяльності за різними напрямками громадянської активності чи взяти участь в одному чи кількох усеукраїнських проектах. Цільовою групою є педагоги загальноосвітніх шкіл, позашкільних закладів; учнівська молодь 13-17 років. Веб-сторінка має таку логічну структуру:

- "Молодь самоврядує у школі та громаді" (участь у самоврядуванні — шкільному, місцевому);
- "Молодь dbає про навколишнє сере-

довище" (екологічна діяльність), "Молодь захищає права й свободи" (просвітництво на правову тематику; моніторингові учнівські проекти тощо);

- "Молодь обирає" (усе, що стосується виборів);
- "Молодь зберігає пам'ять" (дослідження історичної спадщини, збереження традицій рідного краю, охорона пам'яток, створення музейних виставок тощо);
- "Молодь у багатоманітному суспільстві, полікультурній громаді" (проведення таборів з толерантності, створення музеїв та вивчення історії полікультурних громад тощо);

- "Молодь прагне бути здоровою" (пропагування здорового способу життя, просвітницькі акції щодо шкідливості куріння та алкоголю тощо);
- "Молодь допомагає" (волонтерська робота з категоріями населення, котрі потребують турботи та піклування, соціальна робота школярів із різними верствами населення);
- "Молодь крокує у Європу та світ" (дружба шкіл різних регіонів, краєзнавчі проекти, співпраця із школами інших країн тощо);
- "Молодь хоче бути почутою" (створення шкільних (міжшкільних) газет, співпраця з місцевими мас-медіа, створення шкільного ТБ, радіо, соціальна реклама, тощо).

Очікується, що активна участь учнівських колективів у проектах створить умови для їх активного спілкування на форумі, який буде створено на веб-сторінці. ■

Формування громадянської компетентності в Україні

У Києві відбувся круглий стіл "Забезпечення формування громадянської компетентності у навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи України", організований у рамках проекту ЄС "Громадянська освіта — Україна".

Головною метою круглого столу була презентація та обговорення підсумкового документа Робочої групи з розробки навчальних планів і програм проекту. В цьому документі проаналізовано й систематизовано правові та теоретичні засади громадянської освіти в Україні, співвіднесено вітчизняні підходи до громадянської освіти із загальноєвропейськими, проаналізовано Державний стандарт освіти, навчальні плани й програми з різних предметів для 12-річної школи та визначені завдання і потенційні можливості кожного ступеня освіти у формуванні громадянської компетентності випускника школи.

Ось деякі з основних висновків, які були представлені на круглому столі:

1. уведення в обов'язкову частину навчального плану предметів громадянсько-ознавчого змісту у 7 — 8-х класах

окремого курсу громадянської освіти, а у 9-ому класі — початкового громадянсько-ознавчого правового курсу "Практичне право";

2. включення в навчальну програму 10—12 класів систематичних курсів основ "Політології" та "Соціології" з урахуванням профілю навчального закладу;
3. формування громадянської компетентності має бути поступовим і відповідати віку учня.

Заключний варіант документу був переданий на розгляд до Міністерства освіти і науки України.

За докладнішою інформацією про проект, будь ласка, звертайтеся: Девід Ройл, Міжнародний керівник проекту "Громадянська освіта — Україна", тел. (+380-44) 466-54-67.

САЙТ АСОЦІАЦІЇ КЕРІВНИКІВ ШКІЛ УКРАЇНИ

В рамках проекту "Громадянська освіта — Україна", фінансованого Європейським Союзом, розроблено новий сайт для Асоціації керівників шкіл України (АКШУ). На цьому сайті, що має адресу www.usha.org.ua, зібрана повна інформація про цю Асоціацію та її заходи. Це одна з найбільших громадських організацій в Україні, яка налічує понад 1000 членів, а саме директорів та заступників директорів різних навчально-виховних закладів України, які об'єдналися з метою розбудови стандартів національної освіти та підвищення професійної майстерності управління школою.

Сайт має окремі сторінки щодо проектів, в яких брала участь АКШУ, її статутні документи, контактну інформацію та секцію новин. На сайті також розміщена карта областей, в яких є осередки Асоціації, із відповідною контактною інформацією. Секція "Публікації" містить матеріали та посилання, де можна завантажити ці документи.

Очікується, що цей сайт допоможе в роботі Асоціації, сприятиме обміну інформацією між її членами, а також інформуватиме ширшу аудиторію. Сайт також містить посилання на Європейських і міжнародних партнерів АКШУ.

ПОКРАЩЕННЯ МАРКЕТИНГУ У СІЛЬСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Проект "Покращання систем логістики та маркетингу для МСП у сільському господарстві", який фінансується ЄС, починаючи з квітня планує впроваджувати інформаційну систему менеджменту (ICM) на трьох пілотних сільськогосподарських МСП.

Один із компонентів проекту — підтримка менеджменту — націлений на покращення якості менеджменту та прийняття рішень. Щоб досягти цього, Проект обрав впровадження Інформаційної системи менеджменту "Система збалансованих показників", яка є новим підходом до стратегічного менеджменту, розроблена докторами Девідом Нортонем та Робертом Капланом із Гарвардської бізнес-школи на початку 90-х років.

Система збалансованих показників — це система менеджменту (не тільки система вимірювання), яка дає організаціям можливість чітко прояснити їх бачення та стратегію та спонукає їх до дій. Вона надає зворотну інформацію про внутрішні бізнес-процеси та зовнішні результати, для того, щоб постійно покращувати стратегічну продуктивність та результати.

Система збалансованих показників пропонує подивитись на організацію з чотирьох ракурсів та розробити систему показників, зібрати дані та проаналізувати їх по відношенню до цих ракурсів: ракурс навчання та зростання, ракурс бізнес-процесу, ракурс споживача, фінансовий ракурс. Методика збалансованих показників будується на ключових концепціях попередніх ідей менеджменту, таких як комплексний менеджмент якості, включаючи якість, визначену покупцем, постійне покращення, розширення повноважень працівників, та, найголов-

ніше, менеджмент та зворотній зв'язок, оснований на менеджменті. Система збалансованих показників включає інформацію про внутрішній бізнес, результати, як у комплексному менеджменті якості, але також додає сторону зворотного зв'язку про результати бізнес-стратегій. Це створює процес двостороннього зворотного зв'язку в системі збалансованих показників.

Керувати процесом впровадження ICM буде експерт із Датського Технологічного Інституту, який є одним із членів консорціуму.

Експерти проекту розроблять детальний робочий план для кожного підприємства, яке буде впроваджувати ICM (Систему збалансованих показників), узгодять плани з керівництвом підприємств та розпочнуть впроваджувати систему.

Після впровадження ICM Проект розробить практичну інструкцію по "Системі збалансованих показників", яку буде широко розповсюджено серед представників цільової аудиторії проекту по всій Україні.

Міністерство аграрної політики України та Представництво Європейської Комісії в Україні започаткували Проект "Покращання систем логістики та маркетингу для МСП у сільському господарстві". Схема впровадження Проекту була розроблена Програмою технічної допомоги Європейського Союзу. Проект, що впроваджується консорціумом на чолі зі

Сканагрі розпочався у березні 2005 року. Робота буде зосереджена на створенні ланцюгів постачання та збуту фруктів, овочів, зернових та молока, створення гуртових ринків та надання рекомендацій по аграрній політиці та нормативно-правовому оточенню. ■

РОЗБУДОВА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Проєкт "Громадянська освіта — Україна", який фінансується Європейським Союзом, був представлений на конференції "Роль і місце суспільних дисциплін в утвердженні громадянського суспільства в Україні", що відбулася на початку квітня.

Конференція була організована Міністерством освіти й науки України, Всеукраїнською асоціацією викладачів історії та суспільних дисциплін "Нова Доба" та Міжнародним інститутом демократичної освіти, Університетом Боулінг Грін, Огайо, США.

Нагадаємо, що цей проєкт передбачає включення елементів громадянської освіти в суспільно-гуманітарні предмети, що вивчаються у 10-12 класах: економіку, право, філософію, історію та обов'язковий предмет для 12 класу "Людина і світ".

ДЕСЯТА РІЧНИЦЯ ЄВРОКЛУБІВ УКРАЇНИ

7 квітня 2006 року в Києві у приміщенні Будинку кіно відбувся Форум євроклубів України, присвячений 10-й річниці створення першого українського євроклубу. Форум проводився за підтримки Представництва Європейської Комісії в Україні.

Перші українські євроклуби були засновані в 1995 році. В державах-членах ЄС та країнах-кандидатах євроклуби відіграють роль одного з основних джерел інформації та є пропагандистами спільних європейських цінностей серед молоді.

Українські євроклуби поширюють свою діяльність як на школярів та студентів, так і на молодь, що не навчається в учбових закладах. Основне завдання євроклубів полягає в інформуванні й вихованні молодих людей у дусі спільних європейських цінностей, сприяючи встановленню більш тісних стосунків із євро-

пейськими молодіжними неурядовими організаціями, підтримуючи курс України на інтеграцію в європейські структури.

Євроклуби організуються при університетах, середніх школах, молодіжних та дитячих організаціях, серед працюючої молоді і реєструються згідно з українським законодавством як громадські неприбуткові організації.

Кожний євроклуб обирає власні методи й шляхи роботи. Найбільш популярними є:

- регулярні засідання членів євроклубу та обговорення актуальних питань, пов'язаних із відносинами між ЄС та Україною;

- місцеві/регіональні/всеукраїнські молодіжні практичні семінари та конференції; круглі столи/дебати; наукові конференції;
- зв'язки з європейськими партнерами та молодіжні обміни;
- публікація та розповсюдження літератури на тематику ЄС;
- конкурси (на кращу статтю про ЄС, найкращий малюнок, найкраще наукове дослідження тощо);
- концерти, презентації;
- робота з молодшими членами (дітьми з початкових та середніх шкіл) та багато інших видів діяльності.

У форумі взяли участь офіційні особи Представництва ЄК в Україні, представники Міністерства у справах сім'ї та молоді, Міністерства освіти та науки України, члени євроклубів із різних регіонів України.

За більш докладною інформацією звертатися до пані Вікторії Давидової, **тел: 253-30-20**.

На Форумі євроклубів виступили:

- **пан Дірк Шубель**, в.о. Голови Представництва Європейської Комісії;
- **Вікторія Давидова**, радник відділу преси та інформації Представництва Європейської Комісії в Україні.

З доповідями виступили також керівники євроклубів:

- **Олена Дікова-Фаворська**, керівник Молодіжного об'єднання "Євроклуб", м. Житомир — "Інтегруємося в майбутнє!"

- **Олена Павленко**, президент Дитячо-юнацького євроклубу "Лінгва", Дніпропетровськ — "Система самоуправління в ХДУ і євроклуби як її складова частина";
- **Анна Чернякова**, **Єлизавета Стародубцева**, керівники Євроклубу Харківського Гуманітарного Університету "Народна Українська Академія" — "Креативність та навчання: внесок Євроклубів України у єднання молодих європейців";
- **Світлана Азарова**, керівник Євроклубу Херсонського державного університету;
- **Дмитро Борисов**, керівник проєктів Львівської міської молодіжної громадської організації "Євроклуб" — "Роль євроклубів у виконанні Плану дій Україна-ЄС";
- **Сергій Штукарін**, голова Правління Донецької обласної молодіжної організації "Євроклуб".

У Форумі взяли участь представники 31 євроклубу з 18 областей України

Спокуси солодкої Європи

Громадяни ЄС вперше зможуть зустріти свято об'єднання — День Європи — у Європейській кав'ярні, читаючи європейську газету. Інститут регіонів та Австрія, що головує нині у ЄС, започатковують безпрецедентний досі культурний проект.

"У Європі вкрай важливі не тільки директиви ЄС, а й духовні та інтелектуальні аспекти. Кав'ярня — це місце, де люди зустрічаються поговорити й обмінятися думками з приводу літератури; це ще й символ європейської культурної спадщини. Ми хочемо скористатися цією атмосферою і започаткувати відкриті дискусії за участі громадян, особливо молоді, митців та письменників, і поговорити про Європу", — розповів австрійський держсекретар Ганс Вінклер.

За його словами, найкращий спосіб плекати ідею єдиної Європи — показати самим собі власну культурну різноманітність, що й має зробити Європейське кафе. 9 травня, у День Європи, такі кафе відкриваються у 25 столицях країн-членів ЄС, а також у Бухаресті й Софії. Усі охочі відві-

дувачі зможуть поспілкуватися з провідними інтелектуалами і скуштувати європейські десерти, широкий вибір яких презентують у рамках акції "Солодка Європа".

Іржі Груша, президент міжнародного пен-клубу, написав провокативний текст "Європа-спокусниця", натякаючи на давньогрецький міф про викрадення Європи Зевсом, і закликав європейських письменників теж написати свої оповідання про Європу. З написаних у кав'ярнях європейських столиць текстів упорядкують окрему збірку.

Крім того, 9 травня має вийти перша всеєвропейська щоденна газета "The Europe Journal", яка англійською та німецькою розповість про життя 27 європейських країн. Її редакцію сформовано з журналістів газети "Frankfurter Allgemeine Zeitung".

Президент Європарламенту
Хосе Боррелл

КОЛУМБІЙСЬКИЙ СПІВАК У СТІНАХ ЄВРОПАРЛАМЕНТУ

19 квітня колумбійський співак Хуанес, учасник кампанії боротьби проти піхотних мін, відвідав Європейський Парламент у Брюсселі. Він став першим співаком, який виконав пісню в залі, де проходять пленарні засідання Європарламенту. Під час цієї історичної події був присутній Президент Європарламенту Хосе Боррелл.

Колумбійський співак мав на меті своїм виступом привернути увагу до проблем Колумбії, де щороку багато людей гинуть від мін. ЄС — один із найголовніших донорів у боротьбі з протипіхотними мінами. Цей міні-концерт транслювався в режимі онлайн через інтернет.

МОВНЕ ПОРОЗУМІННЯ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРИКЛАД

Європейський Парламент — найбільший у світі роботодавець для перекладачів.

Близько 350 постійних працівників та до 400 позаштатних перекладачів в особливо "складні" з погляду багатомовності періоди дають можливість євродепутатам та всім, хто виступає в Парламенті, розмовляти рідною мовою і водночас бути зрозумілими для інших — адже депутатів обирають із політичних міркувань, а не через знання мов.

Європейський Союз має 20 офіційних мов, кожною з яких депутат Європарламенту, згідно з регламентом, має право виступати.

ДЕНЬ ЄВРОПИ ТА ВИКЛИКИ ЧАСУ

Звернення Комісара ЄС із питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Беніти Ферреро-Вальднер із нагоди Дня Європи

День Європи — це день, коли ми відзначаємо річницю виголошення Декларації Шумана. Виступаючи у Парижі у 1950 році, Робер Шуман, тоді Міністр закордонних справ Франції, запропонував нову форму політичної організації Європи, аби унеможливити саму думку про війну між європейськими націями. Сьогодні ми можемо засвідчити, що його бачення Європи проклало шлях до нинішнього Європейського Союзу, а також принесло у Західну Європу безпрецедентну епоху миру.

Створення та успішність європейського проекту називають "тим, що трапляється у світі лише один раз на чотириста чи п'ятсот років". Останнє двадцятиріччя побачило вражаючий прогрес від поглиблення найбільшого єдиного ринку у світі до розширення ЄС з 15 до 25 країн.

Утім рік, що минув, був непростим для ЄС. Сьогодні можна говорити про незаперечний розрив між історичним успіхом і суспільним сприйняттям ЄС. Величина цього розриву була виявлена на минулорічних референдумах щодо запровадження конституції для Європи у Франції та Нідерландах.

Негативні результати голосування щодо конституційного договору стали безумовним кроком назад для європейської інтеграції. Після цих референдумів ми домовилися про період розмірковування щодо майбутнього та значення Європейського Союзу. Ми вже скористалися перевагами цієї перерви, аби ще раз проаналізувати найважливіші проблеми, які хвилюють наших громадян, такі як безпека, стабільність, процвітання та посилення позицій ЄС у світі.

Величезна кількість питань, якими переймаються наші громадяни, зводиться до одного єдиного слова: "глобалізація". На нашу думку, глобалізація — це можливість, а не загроза. Вона не була ні спричинена, ні погіршена ЄС. Однак ми не можемо заперечити побічні наслідки глобалізації — підприємства стикаються з новими джерелами конкуренції, зникають робочі місця, що позначається на сім'ях і громадах.

Перед нами стоїть багато викликів: імміграція та демографічні фактори спричиняють швидкі та не завжди добре контрольовані зміни у європейських сус-

пільствах; після подій в Україні та Росії на початку цього року несподівано постали питання енергетичної безпеки та ефективності; серйозною загрозою майбутньому нашої планети залишається зміна клімату.

Ми мусимо посилити захист від загроз, які не знають кордонів, таких як міжнародний тероризм та глобальні пандемії. Ми маємо забезпечувати умови для економічного росту та створення робочих місць через реформування народного господарства. Навіть найбільші країни ЄС є занадто малими, щоб справитися з цими викликами самостійно. Єдиним ефективним підходом може бути спільна робота. ЄС представляє найкращий механізм для народів, які проживають на його території, та країн, що входять до нього, для обговорення умов глобалізації. Особливо важливим питанням для мене, як члена Європейської Комісії відповідального за зовнішні зносини ЄС, є посилення провідної ролі ЄС у міжнародних справах.

Сьогодні в ЄС проживають 450 мільйонів громадян, ЄС утворює 20% в обсязі світової торгівлі та виробляє одну четверту валового національного продукту світу. 55 тисяч миротворців представляють ЄС за його межами. ЄС — це 55% світової допомоги іншим країнам. Ми і надалі залишатимемося найбільшим світовим донором розвитку та гуманітарної допомоги. Ми продовжимо розвивати наш потенціал швидкого реагування, що дасть нам можливість мобілізувати допомогу в

надзвичайних ситуаціях, а також забезпечувати підтримку ключових цінностей демократії, прав людини, якісного державного управління та верховенства права.

Нашим пріоритетом має стати попередження конфліктів і управління кризовими ситуаціями, сприяння правам і безпеці людини та посилення ефективності багатосторонньої співпраці.

У прийдешньому році перед нами стоять кілька інших проблем, таких як посилення діалогу ЄС з ісламським світом, аби нинішнє зіткнення незнання (виявлене через взаємне нерозуміння щодо карикатур) не видозмінилося у зіткнення цивілізацій. Іншим важливим пріоритетом стане консолідація Європейської політики сусідства. Ми пропонуємо нашим східним і південним сусідам багато переваг, які раніше пов'язувалися лише з членством в ЄС, такі як наш внутрішній ринок, участь у програмах ЄС і співпраця у сфері транспортних і енергетичних мереж.

Ми сподіваємося, що Болгарія та Румунія приєднаються до ЄС 1 січня 2007 року, а наші партнери на Балканах і Туреччина продовжать працювати над впровадженням своїх реформ із перспективою членства в ЄС на меті.

Європейський Союз стає все сильнішим гравцем на міжнародній арені, що дає нам тверду платформу для розвитку тісніших зв'язків із нашими партнерами в усьому світі. ЄС потрібна всесвітня мережа друзів, щоб гідно зустріти виклики та скористатися можливостями XXI-го століття. ■

У «Євробюлетені» використано матеріали із сайтів Європейської Комісії <http://europa.eu.int/rapid>, <http://europa.eu.int/comm>, http://europa.eu.int/comm/external_relations, <http://europa.eu.int/comm/eurostat>, www.delukr.cec.eu.int (Представництва Європейської Комісії в Україні), а також міжнародних інформагенцій.

Святування Дня Європи-2005 на Хрещатику. Фото ЄК

Святування Дня Європи на Хрещатику
у минулому році. Фото ЄК

Наша чергова подорож – до Гааги, третього за населенням міста Нідерландів. Незважаючи на це, саме у Гаазі розташований парламент, уряд країни, а також резиденція королеви. Гаага – місто, де ретельно зберігаються пам'ять про минулі часи й неповторний дух стародавньої архітектури.

